

“ต้องโทษจำคุก”... ถูกจำคุกจริงหรือเพียงแต่รอการลงโทษ ... !

คดีปกครองที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังในวันนี้ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแปลความในภาษากฎหมาย คำว่า “ต้องโทษจำคุก” ตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 จะมีความหมายอย่างไร ? ระหว่าง **ต้องถูกลงโทษจริง** กับมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก แต่ให้ **“รอการลงโทษ”**

เพราะถ้าหากแปลความว่า **จะต้องเป็นการจำคุกจริง** ข้าราชการผู้ถูกลงโทษก็จะหมดสิทธิในการ **“รับเงินบำนาญปกติ”** ตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก และถ้าต่อมาได้รับพระราชทานอภัยโทษทั้งหมด จะยังคงถือว่า **“ต้องโทษจำคุก”** หรือไม่ ?

คดีนี้เกิดขึ้นเมื่อข้าราชการ (ผู้ฟ้องคดี) ถูกสั่งให้ออกจากราชการเนื่องจากถูกดำเนินคดีอาญา ในความผิดฐานฉ้อโกงและความผิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 โดยได้รับบำนาญปกติตั้งแต่เดือนที่ออกจากราชการ ต่อมาศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกผู้ฟ้องคดี โดยไม่รอการลงโทษ หน่วยงานต้นสังกัดจึงงดเบิกจ่ายเงินบำนาญปกติ

ระหว่างรับโทษจำคุก ผู้ฟ้องคดีได้ขอพระราชทานอภัยโทษ และได้รับพระราชทานอภัยโทษทั้งหมด เป็นการเฉพาะราย และเมื่อได้รับการปล่อยตัว จึงขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (ผู้ว่าราชการจังหวัด) จ่ายเงินบำนาญปกติให้แก่ผู้ฟ้องคดีตั้งแต่เดือนที่งดจ่ายเงินบำนาญปกติ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้มีคำสั่งตามความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (อธิบดีกรมบัญชีกลาง) ว่า ผู้ฟ้องคดีหมดสิทธิรับบำนาญตั้งแต่วันที่ศาลพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะได้รับพระราชทานอภัยโทษก็ไม่อาจเรียกร้องสิทธิได้ ผู้ฟ้องคดีจึงอุทธรณ์ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ยืนยันตามความเห็นเดิม

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีได้รับพระราชทานอภัยโทษ โดยมีผลบังคับย้อนหลังนับแต่วันที่ศาลฎีกามีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก ทำให้มีสิทธิรับบำนาญปกติ และผู้ที่ได้รับพระราชทานอภัยโทษทั้งหมดตามระบบงานราชการจะถือว่าเป็นบุคคลที่ไม่มีความต้องโทษจำคุกแม้แต่วันเดียว เช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดถึงต้องโทษจำคุก แต่ให้รอการลงโทษจำคุกไว้ก่อน ยังเป็นบุคคลที่มีสิทธิรับบำนาญปกติ จึงขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งที่ให้งดเบิกเงินบำนาญปกติและขอให้เป็นผู้มีสิทธิรับบำนาญปกติต่อเนื่องต่อไป

ข้อกฎหมายสำคัญในคดีนี้ก็คือ พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 มาตรา 52 บัญญัติว่า **“ผู้ใดได้รับบำนาญปกติหรือบำนาญตกทอดอยู่ ถ้า (1) กระทำความผิดถึงต้องโทษจำคุก โดยคำพิพากษาโทษจำคุก เว้นแต่ความผิดในลักษณะฐานลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือ (2) เป็นบุคคลล้มละลายทุจริต ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย ผู้นั้นหมดสิทธิรับบำนาญปกติ หรือบำนาญตกทอดตั้งแต่วันมีคำพิพากษาถึงที่สุด”**

คดีนี้มีประเด็นสำคัญที่ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัย 2 ประเด็น คือ

(1) คำว่า **“ต้องโทษจำคุก”** ตามมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 ผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษจำคุกจริงหรือไม่ ? ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า มาตรา 52 ดังกล่าวได้บัญญัติถึงองค์ประกอบของการหมดสิทธิรับบำนาญปกติไว้อย่างชัดเจนว่า ต้องเป็นกรณีที่ผู้ได้รับบำนาญปกติได้กระทำความผิดถึงต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาลงโทษจำคุก ซึ่งคำว่า **“ต้องโทษจำคุก”** หมายความว่า **ผู้นั้นต้องคำพิพากษาให้ได้รับโทษจำคุกจริง** ส่วนกรณีที่บุคคลผู้รับบำนาญปกติได้กระทำความผิดถึงต้องโทษจำคุก แต่ได้รับการรอการลงโทษจำคุกไว้ ตามมาตรา 56 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ถือว่าบุคคลดังกล่าวไม่ได้ถูกจำคุกจริง ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับโทษจำคุกจริงตามคำพิพากษาของศาลฎีกาในความผิดที่มีโทษความผิดในลักษณะฐานลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

จึงหมดสิทธิรับบำนาญปกติตั้งแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุดตามมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494

(2) การที่ผู้ฟ้องคดีได้รับพระราชทานอภัยโทษก่อให้เกิดสิทธิในการได้รับเงินบำนาญปกติหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า แม้ผู้ฟ้องคดีจะได้รับพระราชทานอภัยโทษทั้งหมดโดยมีผลย้อนหลังนับตั้งแต่วันที่ศาลฎีกามีคำพิพากษาก็ตาม ผู้ฟ้องคดีก็ไม่มีสิทธิที่จะได้รับบำนาญปกติ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีต้องคำพิพากษาให้ได้รับโทษจำคุกจริง การที่ผู้ฟ้องคดีได้รับพระราชทานอภัยโทษมิได้มีผลให้ลบล้างความผิดที่ได้กระทำไปแล้ว หากมีผลเพียงมิให้มีการบังคับโทษจำคุกนั้นต่อไปตามมาตรา 265 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และการที่ผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดถึงต้องโทษจำคุกและได้รับโทษจำคุกจริง แม้ต่อมาได้รับพระราชทานอภัยโทษให้ปล่อยตัวออกจากเรือนจำ ก็เป็นกรณีที่แตกต่างกันกับกรณีต้องโทษจำคุก แต่ได้รับการรอกการลงโทษจึงไม่อาจเปรียบเทียบกันได้

ดังนั้น จึงยังคงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้กระทำความผิดถึงต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาซึ่งเป็นเหตุทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องเสียสิทธิในการรับบำนาญปกติตามมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494

คำสั่งไม่จ่ายเงินบำนาญปกติแก่ผู้ฟ้องคดี จึงชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 219/2555)

คดีนี้นอกจากจะเป็นอุทธรณ์ที่ดีที่สุดให้กับข้าราชการทั่วไป ที่จะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่อาศัยโอกาสที่ตนมีตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบให้กับตนเองหรือผู้อื่นแล้ว ยังนับว่าเป็นตัวอย่างและบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการที่ดีสำหรับนักวิชาการ นักกฎหมาย หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแปลความถ้อยคำภาษาในบทบัญญัติของกฎหมาย คำว่า “ต้องโทษจำคุก” และการวินิจฉัยสถานะของผู้ต้องโทษจำคุกที่ “ได้รับพระราชทานอภัยโทษ” ...ครับ !

นายปกครอง